

616.2
T83

TULBURĂRILE RESPIRATORII ÎN SOMN

Sub redacția
CODRUȚ SARAFOLEANU

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

616.2
T93

TULBURĂRILE RESPIRATORII ÎN SOMN

Sub redacția
CODRUȚ SARAFOLEANU

761205

Universitatea de Științe de
Medicină și Farmacie
«Nicolae Testemițanu»
Biblioteca Științifică Medicală sl. 3

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
București, 2016

CUPRINS

ISTORIC (<i>Dorin Sarafoleanu</i>).....	11
Capitolul 1. ELEMENTE DE FIZIOLOGIE ȘI FIZIOPATOLOGIE A SOMNULUI (<i>Raluca Enache, Dorin Sarafoleanu</i>).....	13
Fiziologia somnului normal.....	13
Somnul.....	13
Somnul lent (NREM).....	13
Somnul paradoxal (REM).....	14
Activitatea vegetativă în timpul somnului.....	14
Mecanisme de reglare somn.....	16
Caracteristicile somnului normal.....	17
<i>Caracteristicile somnului în funcție de vârstă</i>	17
<i>Caracteristicile somnului în funcție de sex</i>	18
Fiziopatologia tulburărilor respiratorii în somn.....	18
Impactul tulburărilor respiratorii în somn asupra stării generale a organismului.....	21
Tulburările respiratorii în somn și patologia cardiovasculară.....	21
Tulburările respiratorii în somn și sindroamele metabolice.....	22
Tulburările respiratorii în somn și disfuncția sexuală.....	23
Capitolul 2. ETIOLOGIA TULBURĂRILOR RESPIRATORII ÎN SOMN (<i>Raluca Enache, Dorin Sarafoleanu</i>).....	30
Categoriile populaționale predispuse la apariția tulburărilor respiratorii în somn.....	30
Factorii de risc pentru tulburările respiratorii în somn.....	31
Obezitatea.....	31
Modificările anatomice ale căilor aeriene superioare.....	32
Obstrucția nazală.....	34
Fumatul.....	35
Alcoolul.....	35
Poziția corpului în timpul somnului.....	36
Medicația tranchilizantă – sedativele și miorelaxantele.....	36
Afecțiuni asociate.....	36
Alți factori.....	37
Capitolul 3. EXPLORAREA CLINICO-PARACLINICĂ A PACIENTULUI CU TULBURĂRI RESPIRATORII ÎN SOMN (<i>Elena Pătrașcu, Ionuț Tănase</i>).....	43
Examenul clinic ORL.....	47
Rinoscopia anterioară și posterioară.....	48
Bucofaringoscopia.....	49
Examinarea endoscopică nazo-faringo-laringiană.....	51
Endoscopia de somn.....	52
Indicațiile endoscopiei de somn.....	53
Contraindicațiile endoscopiei de somn.....	53

Complicațiile endoscopiei de somn.....	54
Echipamentele utilizate în cadrul endoscopiei de somn.....	54
Pregătirea pacientului.....	54
Măsurătorile obiective de evaluare a severității gradului de obstrucție nazală.....	56
Rinomanometria.....	56
Rinomanometria pasivă.....	57
Rinomanometria activă.....	57
<i>Rinomanometria anterioară</i>	57
<i>Rinometria acustică</i>	60
Timpul de transport mucociliar.....	61
Poligrafia cardiorespiratorie.....	61
Indicații.....	62
Avantajele poligrafiei.....	63
Dezavantajele poligrafiei.....	63
Tipuri de monitoare pentru poligrafia cardiorespiratorie.....	64
Interpretarea rezultatelor.....	64
Evaluarea poligrafică la copii.....	67
Polisomnografia.....	67
Pregătirea în vederea polisomnografiei.....	68
Determinări în timpul polisomnografiei.....	68
Electroencefalograma.....	68
Electrooculograma (EOG).....	70
Electromiograma.....	71
Fluxul respirator oro-nazal.....	71
Efortul respirator toracic și abdominal.....	71
Senzor pentru poziția corpului.....	71
Pulsoximetrie.....	72
EKG.....	72
Monitorizare video.....	72
Interpretarea stadiilor somnului.....	72
<i>Stadiul W (de veghe)</i>	72
<i>Stadiul N1</i>	72
<i>Stadiul N2</i>	73
<i>Stadiul N3</i>	74
<i>Stadiul REM</i>	74
<i>Mișcări majore ale corpului</i>	75
<i>Microtrezirile (Arousals)</i>	75
Evenimente respiratorii.....	75
<i>Clasificările apneei în funcție de efortul inspirator</i>	76
Monitorizare cardiacă.....	78
Afecțiuni neuromusculare.....	79
Alternarea activității musculare a picioarelor.....	79
Tremurul picioarelor în timpul somnului.....	79
Bruxismul.....	80
Capitolul 4. TRATAMENTUL CHIRURGICAL ORL AL TULBURĂRILOR RESPIRATORII ÎN SOMN (<i>Codruț Sarafoleanu, Claudiu Manea</i>).....	85
Tratamentul conservator.....	85
Tratamentul chirurgical.....	86
Chirurgia nazo-sinusală în tratamentul sforăitului și sindroamelor de apnee în somn.....	87

Chirurgia valvei nazale	88
Chirurgia septului nazal	88
Chirurgia cometelor nazale	89
Chirurgia vălului palatin și luctei	91
Uvulopalatofaringoplastia clasică	92
Uvulopalatoplastia cu LASER sau radiofrecvență	94
<i>Uvulopalatoplastia LASER</i>	94
<i>Uvulopalatoplastia cu radiofrecvență</i>	97
Procedee chirurgicale de rigidizare velară	100
<i>Injecțiile velare sclerozante</i>	101
<i>Implantele velare („pillar implants”)</i>	101
Indicațiile implantului velar	101
Contraindicații	101
Tehnica chirurgicală	102
Complicații intra- și post-operatorii	104
Îngrijirea post-operatorie	104
Caracteristicile implantului velar	104
Rata de succes a implantelor velare	105
Faringoplastia transpalatină	107
Chirurgia amigdalelor palatine	108
Introducere	108
Amigdalectomia și adeno-amigdalectomia	109
<i>Indicații și rezultate</i>	109
<i>Elemente de tehnică chirurgicală, complicații și îngrijiri post-operatorii</i>	110
Amigdalectomia extracapsulară	110
Amigdalectomia intracapsulară	111
<i>Îngrijirile post-operatorii post-amigdalectomie</i>	111
Tonsilotomia (amigdalotomie)	112
<i>Indicațiile și contraindicațiile tonsilotomiei</i>	112
Contraindicațiile tonsilotomiei	113
<i>Criptoliza (tonsilotomia) LASER</i>	113
<i>Tonsilotomia cu radiofrecvență</i>	115
Chirurgia hipofaringiană	117
Chirurgia reduțională a bazei de limbă	118
<i>Indicații și contraindicații generale</i>	118
<i>Tipuri de tehnici chirurgicale</i>	119
Vaporizarea bazei de limbă cu LASER diode	119
Radiofrecvența interstițială a bazei de limbă (RFL)	119
<i>Complicații și îngrijiri postoperatorii</i>	120
<i>Eficiența tehnicilor reduționale în chirurgia bazei de limbă</i>	121
Rezecția bazei de limbă	122
Miotomia și suspensia hioidiană	122
Introducere	122
<i>Elemente de tehnică chirurgicală</i>	122
<i>Complicații intra- și postoperatorii</i>	123
<i>Eficiența tehnicii la pacienții cu sindrom de apnee în somn</i>	123
Chirurgia laringiană	123
Traheostomia	126
Indicațiile generale ale traheostomiei	126
Semne clinice de insuficiență respiratorie acută de cauză obstructivă înaltă	126
Tehnici chirurgicale	127

Incidente și accidente ale traheostomiei	130
Complicațiile tardive ale traheostomiei – sechele și dificultăți la decanulare ..	130
Laringotomia intercrico-tiroidiană	131
Traheostomia reglată.....	131
Capitolul 5. PARTICULARITĂȚI ALE SINDROAMELOR OBSTRUCTIVE ÎN SOMN LA COPII (<i>Dan-Cristian Gheorghe</i>).....	138
Capitolul 6. TERAPIA PRIN VENTILAȚIE NON-INVAZIVĂ (<i>Ionuț Tănase, Elena Pătrașcu</i>) ...	146
Introducere	146
Măștile utilizate pentru dispozitivele cu ventilație cu presiune pozitivă continuă la domiciliu	148
Terapia cu presiune pozitivă continuă a aerului (<i>Continuous Positive Air Pressure – CPAP</i>).....	149
<i>Bilevel Continuous Positive Air Pressure (BiPAP)</i>	152
Alegerea valorilor presiunii dispozitivului de tip PAP	153
Pregătirea pacientului în vederea inițierii ventilației noninvazive	156
Sindrome care impun terapia PAP.....	157
Sindromul Pickwick	157
Sindromul Overlap	157
Capitolul 7. DISPOZITIVE PROTETICE ȘI CHIRURGIA MAXILO-FACIALĂ ÎN TRATAMENTUL SINDROAMELOR OBSTRUCTIVE ÎN SOMN (<i>Ion Nicolescu, Codruț Sarafoleanu</i>)...	160
Tratamentul protetic	160
Tratamentul chirurgical	163
Avansarea mușchiului genioglos.....	163
Avansarea maxilo-mandibulară.....	164
Distracția mandibulară	177
Capitolul 8. CHIRURGIA BARIATRICĂ ÎN TRATAMENTUL SINDROAMELOR OBSTRUCTIVE ÎN SOMN (<i>Cristian Boru</i>).....	182
Obezitatea și tulburările de somn	182
Chirurgia bariatrică.....	183
Indicațiile și obiectivele tratamentului chirurgical.....	185
Alegerea abordului și a tipului de intervenție	186
Tratamentul endoscopic al obezității	187
Balonul intragastric	187
Bypass intestinal endoscopic.....	189
Sutura intralumenală endoscopică.....	190
Tratamentul chirurgical bariatric	191
Sleeve gastric laparoscopic (<i>sleeve gastrectomy</i>).....	192
Inelul gastric reglabil laparoscopic (LAGB)	195
Diversia biliopancreatică tip Scopinaro și switch duodenal	198
Chirurgia bariatrică mixtă: bypass gastric	200
Discuții și concluzii.....	203
Capitolul 9. ASPECTE ANESTEZICE LA PACIENȚII CU TULBURĂRI RESPIRATORII ÎN SOMN (<i>Luminița Cociu</i>).....	208
Evaluarea preanestezică.....	209
Managementul intraoperator al pacienților cu SAOS.....	210

Premedicația.....	210
Tehnici de anestezie.....	210
Managementul căilor respiratorii.....	211
Edemul pulmonar prin presiune negativa.....	212
Perioada postoperatorie.....	214
Oxygenarea și ventilația.....	214
Terapia cu oxigen.....	214
Monitorizarea ventilației.....	214
Poziția pacientului.....	214
Controlul durerii.....	215